

RAPORT

O STANIE GMINY BORZYTUCHOM

na dzień 31 grudnia 2018 roku

I. Informacje ogólne

Gmina Borzytuchom zajmuje powierzchnię 10857 ha (109 km²). Dominującą formą użytkowania terenu są lasy, które zajmują ponad 50% powierzchni oraz użytki rolne, które stanowią 40% powierzchni gminy. Nieco ponad 2% terenu zajmują wody. Około 40% powierzchni gminy leży na terenie Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi”.

W 8 sołectwach gminy zamieszkuje 3274 osoby, w tym mężczyźni stanowią ponad 51%. Gęstość zaludnienia wynosi 30 osób na km². W roku 2018 liczba mieszkańców gminy wzrosła o 81 osób (2,5%).

Organem stanowiącym w gminie jest Rada Gminy Borzytuchom, która liczy 15 radnych. Organem wykonawczym jest Wójt Gminy, który wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu Gminy w Borzytuchomiu.

Na terenie gminy Borzytuchom funkcjonują 3 jednostki organizacyjne:

- Gminna Biblioteka i Ośrodek Kultury w Borzytuchomiu,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzytuchomiu,
- Zespół Szkół w Borzytuchomiu.

Gmina jest pełnoprawnym udziałowcem Zakładu Zagospodarowania Odpadów Sierzno Sp. z o.o. , którego kapitał komunalny stanowi 100%.

W roku 2018 gmina była członkiem 3 stowarzyszeń:

- Związku Gmin Pomorskich z siedzibą w Gdańsku, na podstawie uchwały Rady Gminy Nr VIII/79/15 z dnia 10 listopada 2015 r. w sprawie przystąpienia gminy Borzytuchom do Związku Gmin Pomorskich w charakterze partnera,
- Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Bytowskie” z siedzibą w Tuchomiu, na podstawie uchwały Rady Gminy Borzytuchom Nr XXV/164/09 z dnia 16 października 2009 r. w sprawie przystąpienia gminy Borzytuchom do stowarzyszenia „Lokalna Grupa Rybacka Pojezierze Bytowskie” jako członek zwyczajny,
- Stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Dorzecze Słupi” z siedzibą w Krzyni, na podstawie uchwały Nr XXVIII/231/13 z dnia 30

grudnia 2013 r. w sprawie przystąpienia gminy Borzytuchom do stowarzyszenia „Lokalna Grupa Działania Partnerstwo Dorzecze Słupi”, w charakterze członka zwyczajnego.

II. Finanse gminy

Plan budżetu

Budżet Gminy Borzytuchom uchwalony został Uchwałą Rady Gminy Borzytuchom Nr XXV/247/17 z dnia 21 grudnia 2017 r. w wysokości:

a) po stronie dochodów - **15 303 948,00**

w tym:

- dochody bieżące - **15 153 948,00**

- dochody majątkowe - **150 000,00**

Ponadto dochody związane z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami wynoszą - **3 992 051,00**

b) po stronie wydatków - **19 586 655,00**

w tym:

- wydatki bieżące - **14 261 952,00**

- wydatki majątkowe - **5 324 703,00**

Ponadto wydatki związane z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami wynoszą - **3 992 051,00**

Budżet zamyka się deficytem w wysokości **4 282 707,00 zł**, którego pokrycie stanowią przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym w kwocie 4 282 707,00 zł.

Na przestrzeni 2018 roku dokonano zmian w budżecie gminy na podstawie uchwał Rady Gminy i zarządzeń Wójta Gminy zarówno po stronie dochodów jak i wydatków. Po dokonanych zmianach plan budżetu przedstawia się następująco:

a) po stronie dochodów - **18 201 675,22**

w tym:

- dochody bieżące - **16 452 722,22**

- dochody majątkowe - **1 748 953,00**

Ponadto dochody związane z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami wynoszą - **5 094 585,22**

b) po stronie wydatków - **18 621 621,22**

w tym:

- wydatki bieżące - **16 213 436,22**

- wydatki majątkowe - **2 408 185,00**

Ponadto wydatki związane z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami wynoszą - **5 094 585,22.**

Budżet zamyka się deficytem w wysokości **419 946,00 zł**, którego pokrycie stanowią wolne środki w kwocie 419 946,00 zł.

Wykonanie dochodów budżetowych

W 2018 roku plan dochodów został zrealizowany w 102,2%. Dochody bieżące zostały wykonane w 101,5% a dochody majątkowe w 109,6%.

Procentowe i kwotowe wykonanie dochodów w/g działów klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższa tabela:

DZIAŁ	WYSZCZEGÓLNIENIE	UCHWAŁA (zł.)	PLAN (zł.)	WYKONANIE (zł.)	%
010	ROLNICTWO I ŁOWIECTWO	525 000,00	757 280,22	841 469,03	111,1
600	TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	4 500,00	1 059 172,00	1 117 128,61	105,5
700	GOSPODARKA MIESZKANIOWA	230 300,00	257 900,00	380 590,78	147,6
750	ADMINISTRACJA PUBLICZNA	32 016,00	36 620,00	39 342,92	107,4
751	URZĘDY NACZELNYCH ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ, KONTROLI I OCHRONY PRAWA ORAZ SĄDOWNICTWA	651,00	48 330,00	42 084,64	87,1
754	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	0,00	147 529,00	147 528,17	100,0
756	DOCHODY OD OSÓB PRAWNYCH, OD OSÓB FIZYCZNYCH I OD INNYCH JEDNOSTEK NIE POSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ ORAZ WYDATKI ZWIĄZANE Z ICH POBOREM	3 118 376,00	3 193 067,00	3 342 808,31	104,7

758	RÓŻNE ROZLICZENIA	6 800 623,00	6 714 105,00	6 727 461,57	100,2
801	OŚWIATA I WYCHOWANIE	164 660,00	347 195,00	357 515,86	103,0
852	POMOC SPOŁECZNA	194 848,00	236 680,00	234 659,03	99,1
854	EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	0,00	29 066,00	29 066,00	100,0
855	RODZINA	3 955 974,00	4 750 337,00	4 726 285,31	99,5
900	GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA	274 500,00	621 894,00	618 124,17	99,4
921	KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	2 500,00	2 500,00	4 852,40	194,1
	Ogółem:	15 303 948,00	18 201 675,22	18 608 916,80	102,2

Najniższe wykonanie dochodów odnotowano w dziale „Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa”. Dokonano zwrotu dotacji na zadania zlecone w kwocie 6.245,36 zł. Nie wykorzystano środków przeznaczonych na przeprowadzenie wyborów do Rady Gminy i wyborów Wójta (m.in. diety obwodowych komisji wyborczych oraz wynagrodzenie urzędnika wyborczego).

Wykonanie wydatków budżetowych

W 2018 roku plan wydatków na zadania własne i zlecone został zrealizowany w 91,8%. Najwyższe wykonanie 100% zrealizowano w dziale „Edukacyjna opieka wychowawcza”, są to wypłacone stypendia socjalne dla uczniów.

Procentowe i kwotowe wykonanie wydatków wg działów klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższa tabela:

DZIAŁ	WYSZCZEGÓLNIENIE	UCHWAŁA (zł.)	PLAN (zł.)	WYKONANIE (zł.)	%
010	ROLNICTWO I ŁOWIECTWO	439 502,00	807 825,22	608389,01	75,3

600	TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	257 223,00	850 784,00	798 832,29	93,9
630	TURYSTYKA	5 000,00	7 000,00	6 665,49	95,2
700	GOSPODARKA MIESZKANIOWA	160 438,00	389 438,00	308 017,11	79,1
710	DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	20 000,00	60 000,00	40 492,70	67,5
750	ADMINISTRACJA PUBLICZNA	2 444 750,00	2 603 154,00	2 376 035,44	91,3
751	URZĘDY NACZELNYCH ORGANÓW WŁADZY PAŃSTWOWEJ, KONTROLI I OCHRONY PRAWA ORAZ SĄDOWNICTWA	651,00	48 330,00	42 084,64	87,1
754	BEZPIECZENSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	412 311,00	437 641,00	306 956,92	70,1
757	OBSŁUGA DŁUGU PUBLICZNEGO	123 000,00	105 454,00	78 060,25	74,0
758	RÓŻNE ROZLICZENIA	80 000,00	78 000,00	0,00	0,0
801	OŚWIATA I WYCHOWANIE	5 324 245,00	5 769 652,00	5 670 926,60	98,3
851	OCHRONA ZDROWIA	26 000,00	27 873,00	23 724,18	85,1
852	POMOC SPOŁECZNA	515 973,00	551 003,00	510 211,68	92,6
854	EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA	17 000,00	47 066,00	47 060,00	100,0
855	RODZINA	3 968 960,00	4 757 964,00	4 738 198,96	99,6
900	GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA	5 285 379,00	1 539 214,00	1 062 501,68	69,0
921	KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	379 923,00	399 923,00	365 051,89	91,3
926	KULTURA FIZYCZNA	126 300,00	141 300,00	116 199,25	82,2
	Ogółem:	19 586 655,00	18 6251 621,22	17 099 408,09	91,8

Niskie wykonanie wydatków w dziale „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” wynika z braku wydatków za przyjęcie psa do schroniska oraz braku usług weterynaryjnych. Część realizacji inwestycji „Zrównoważone, edukacyjne i turystyczne udostępnienie unikatowych w skali kraju jezior lobeliowych na terenie gminy Borzytuchom” przesunięto na 2019 r.

Niskie wykonanie wydatków bieżących w poszczególnych działach wynika także z oszczędnego gospodarowania środkami budżetowymi oraz

dobierania najkorzystniejszych ofert na dostawę towarów i wykonanie usług. Wydatki bieżące realizowane są prawidłowo i nie odbiegają od lat poprzednich.

Informacja z wykonania przychodów i rozchodów

Na rok 2018 zaplanowano przychody w wysokości 1 571 904,98 zł. pochodzące w całości z wolnych środków.

Rozchody zaplanowane w kwocie 1 151 958,98 zł zrealizowano w 100%, w tym:

- kredyt 400 000,00 zł,
- pożyczka 751 928,98 zł.

Na dzień 31.12.2018r. zadłużenie gminy, które w całości powstało na podstawie zaciągniętych kredytów wynosiło 3.160.335,00 zł.

III. Informacja o stanie mienia komunalnego

Mieniem komunalnym jest własność i inne prawa majątkowe należące do poszczególnych gmin i ich związków oraz mienie innych gminnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw.

Dane o przysługujących Gminie Borzytuchom prawach własności nieruchomości gruntowych zawiera poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2018r.
Użytki rolne	w ha
1. Grunty orne	30,1753
2. Sady	0,4824
3. Łąki	3,6132
4. Pastwiska	5,3564
5. Grunty rolne zabudowane	0,5410
Razem:	40,1683
Użytki leśne	w ha
1. Lasy i grunty leśne	2,3597
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	1,9131
Razem:	4,2728
Grunty zabudowane i zurbanizowane	w ha
1. Tereny mieszkalne	0,5929
2. Tereny przemysłowe	0,2323
3. Inne tereny zabudowane	3,4468
4. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	8,7636

5. Zurb. tereny niezabud.	0,3219
Razem:	13,3575
Tereny komunikacyjne	w ha
1. Drogi	116,3116
2. Rowy	10,1689
Razem:	126,4805
Grunty pod wodami	0,1400
Nieuzytki	2,6210
Użytki kopalne	1,5000
Grunty gmin przekazane w użytkowanie wieczyste	2,5449
Ogółem:	191,0850

Dane o przysługujących Gminie Borzytuchom prawach własności budynków i budowli zawiera poniższa tabela:

Lp.	Położenie	Oznaczenie		Rodzaj budynku	Sposób użytkowania
		Nr działki	Pow. w ha		
1.	Osieki	164/3	0,0404 - udział gminy 634/1000	Sala wiejska	świetlica
		179/3	0,1175 udział gminy 32/100	budynek mieszkalny	mieszkanie
		187/20	0,1812	hydrofornia	
2.	Niedarzyno	3/2	1.3200	Szkoła	szkoła
		20/1	0,1100	remiza	remiza
		138	0,0200	sala wiejska	świetlica
3.	Krosnowo	116	0,0300	sala wiejska	sala wiejska
		111/4	0,0037	remiza	remiza
4.	Jutrzenka	528	0,0100 udział gminy 104/200	sala wiejska	Sala wiejska
5.	Struszewo	131/5	0,0446 udział gminy 34/100	budynek poszkolny	sala wiejska
		277/15	0,3931	budynek mieszkalny	mieszkanie
6.	Chotkowo	145	0,0100	sala wiejska	sala wiejska

		174	0,3100	remiza	remiza
		292/6	0,1489	budynek mieszkalny	mieszkanie
7.	Dąbrówka	237	0,3890	remiza	Remiza
		105/3	0,5070	Szkoła	
		290	0,0802 udział gminy 1/4	mieszkanie w bloku	mieszkanie
		285	0,0559	mieszkanie socjalne	mieszkanie
		292	0,0775 udział gminy 1/4	budynek gospodarczy	
		283	0,0219 udział gminy 1/5	budynek gospodarczy	
		89	0,1600	sala wiejska	Sala wiejska
		320	0,9300	hydrofornia	
		23/6	0,3054	ujęcie wody	
		23/3	0,1000	ujęcie wody	
		8.	Borzytuchom	58	1,8039
145/7	0,0835			Budynek Urzędu Gminy	
143	0,0400			budynek GBiOK	
146	0,2400			przedszkole	
141	0,1273			ośrodek zdrowia	
134/13	0,1018			remiza strażacka	
134/5	0,3373			hydrofornia	
134/11	0,0344 udział gminy 544/1000			budynek socjalny	mieszkania socjalne
145/3	0,0233			poczta	
420	0,0181- udział gminy 192/1000			mieszkanie	
383/4	0,5861			oczyszczalnia ścieków	

Gmina posiada także następujące budowle i urządzenia infrastruktury technicznej :

- 1) oczyszczalnie ścieków – 1 + sieć kanalizacyjna o długości ok. 49,97km,
- 2) sieciowe przepompownie ścieków – 24 szt.,
- 3) przydomowe przepompownie ścieków- 6 szt.,
- 4) hydrofornie – 3 + sieć wodociągowa o długości ok. 60,68 km,
- 5) sieciowe przepompownie wody – 2 szt.,
- 6) przystanki PKS - 1 szt.,
- 7) boiska sportowe – 10 szt. (Borzytuchom 1 + ORLIK 2012, Dąbrówka 2, Niedarzyno 1, Osieki 1, Jutrzenka 1, Struszewo 1, Chotkowo 1, Krosnowo 1.
- 8) baseny p. poż. – 4 szt. (Krosnowo, Niedarzyno, Struszewo, Dąbrówka)
- 9) przystań wodna w Osiekach.

Dane dotyczące innych niż własność praw majątkowych, w tym w szczególności o ograniczonych prawach rzeczowych, użytkowaniu wieczystym, wierzytelnościach, udziałach w spółkach, akcjach, posiadaniu przysługujących gminie Borzytuchom:

- 1) ograniczone prawa rzeczowe – nie występują,
- 2) użytkowanie wieczyste:
 - Dz. nr 80 o pow. 2500,00 m² położona w obr. Dąbrówka (wartość działki 7 336,00 zł.),
- 3) wierzytelności – nie występują,
- 4) udziały w spółkach:
 - 1381 udziałów o wartości 100,00 zł każdy w spółce „Zakład Zagospodarowania Odpadów Sierzno Sp. z o.o.”,
- 5) udziały w akcjach - nie występują,
- 6) posiadanie – nie występuje.

W okresie 01.01.2018r. do 31.12.2018r. zbyto następujące składniki mienia komunalnego:

- dz. nr 549 o pow. 0,2452 ha obr. Borzytuchom – przetarg ustny nieograniczony
- dz. nr 544/17 o pow. 0,0687 ha obr. Borzytuchom – sprzedaż na rzecz użytkownika wieczystego
- dz. nr 102/5 o pow. 0,0177 ha obr. Borzytuchom – bezprzetargowo
- dz. nr 127/20 o pow. 0,0144 ha obr. Borzytuchom – przetarg ustny ograniczony
- dz. nr 127/19 o pow. 0,0087 ha obr. Borzytuchom – przetarg ustny ograniczony
- dz. nr 127/9 o pow. 0,0049 ha obr. Borzytuchom – przetarg ustny ograniczony
- dz. nr 179/3 o pow. 0,1428 ha obr. Chotkowo – umowa zamiany
- dz. nr 3/8 o pow. 1,1856 ha- obr. Osieki - przetarg ustny nieograniczony
- dz. nr 143/6 o pow. 0,1596 ha- obr. Niedarzyno- przetarg ustny nieograniczony

W okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018r. nabyto następujące działki:

- dz. nr 187 o pow. 0,3200 ha- obr. Chotkowo
- dz. nr 19/12 pow. 0,2247 ha obr. Borzytuchom
- dz. nr 206/1 pow. 0,0550 ha obr. Borzytuchom
- dz. nr 206/7 pow. 0,1654 ha obr. Borzytuchom
- dz. nr 246/4 pow. 0,0266 ha obr. Borzytuchom
- dz. nr 113/3 pow. 0,0153ha obr. Borzytuchom
- dz. nr 113/2 pow. 0,0138 ha obr. Borzytuchom
- dz. nr 456/1 pow. 0,0100 ha obr. Jutrzenka
- dz. nr 229/24 pow. 0,1648 ha obr. Borzytuchom
- dz. nr 229/23 pow. 0,0335 ha obr. Borzytuchom.

Dochody uzyskane w 2018 roku z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz wykonywania posiadania wyniosły 89.222,41 zł., w tym:

1) z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste	- 10 905,49 zł ,
2) z tytułu najmu, czynszu i dzierżawy	- 78 316,92 zł.

IV. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii

Gmina generalnie realizowała politykę rozwoju przyjętą w strategii i programach gminnych. Rok 2018 był kolejnym etapem wdrażania przyjętych założeń strategicznych, sformułowanych na bazie oczekiwań mieszkańców gminy. Podejmowane działania rozwojowe ukierunkowane były na tworzenie dobrych warunków do życia i pracy (zgodnie z potrzebami mieszkańców), wspieranie przedsiębiorczości, kształtowanie ładu przestrzennego, ochronę i promocję gminy oraz zrównoważone gospodarowanie jej zasobami. Częściowo określone cele strategiczne i operacyjne zrealizowane zostały w zakresie zadań inwestycyjnych takich jak: przygotowanie dokumentacji projektowej i budowa sieci wodociągowej, modernizacja dróg gminnych, usprawnienia systemu komunikacyjnego na drogach powiatowych, budowa chodników, małej architektury sportowo-rekreacyjnej, modernizacja budynków szkoły, budowa oświetlenia ulicznego, budowa ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej, częściowo zaś w formie przyjętych przez Radę Gminy programów, przedstawionych poniżej:

1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W ramach ww. programu został utworzony Zespół Interdyscyplinarny, który działa przy GOPS w Borzytuchomiu, w jego skład wchodzi przedstawiciele: jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, GKRPA, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, sądu.

Zespół w 2018 roku obejmował swoim działaniem 8 rodzin. Jedną z form jego działalności jest zakładanie Niebieskich Kart, którymi objętych jest 41 osób w tym 11 kobiet, 13 mężczyzn i 17 dzieci. W 2018 roku założono 3 Niebieskie Karty jedną przez pracownika socjalnego GOPS a dwie przez Komendę Powiatową Policji.

We wszystkich rodzinach osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy byli mężczyźni pod wpływem alkoholu. Istniało podejrzenie o stosowanie przemocy fizycznej i psychicznej.

W ramach realizacji zadań odbyło się 5 posiedzeń zespołu i 12 posiedzeń grup. W 2018r. zakończono procedury w 6 rodzinach.

Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc w rodzinie to:

- kierowanie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- motywowanie do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym,
- zawiadomienie Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- wnioski do Sądu o wgląd w sytuację rodziny,

- motywowanie do udziału w mityngach oraz różnych warsztatach np. warsztatach dla rodziców.

Formy pomocy udzielane osobom doświadczającym przemocy w rodzinie:

- pomoc niefinansowa w formie poradnictwa socjalnego,
- kierowanie ofiar do korzystania z poradnictwa psychologicznego oraz prawnego,
- udzielanie wsparcia finansowego,
- wsparcie asystenta rodziny.

2. Wieloletni Gminny Program Osłonowy w Zakresie Dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020

Wykonawcą programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzytuchomiu. Realizuje on dożywianie na terenie gminy Borzytuchom na podstawie uchwał podjętych przez Radę Gminy Borzytuchom: uchwały w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego (które podwyższono do wysokości 150 % kryterium dochodowego określonego w art. 7 ustawy o pomocy społecznej), uchwały określającej zasady zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 oraz w uchwale w sprawie ustanowienia wieloletniego gminnego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

W roku 2018 z ww. programu osłonowego nie skorzystał żaden uczeń. Wynika to z faktu, że rodzice często sami opłacają posiłki w szkołach, bądź otrzymują wsparcie z GOPS w formie opłacania posiłków w szkołach. Natomiast z nieodpłatnego dożywiania w ramach realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” skorzystało 130 uczniów i dzieci z terenu gminy Borzytuchom, w tym 115 uczniów w szkołach gminy Borzytuchom i 15 uczniów w szkołach zlokalizowanych poza gminą.

Szczegółowy wykaz udzielonej pomocy w rozbiciu na poszczególne jednostki oświatowe zawiera przedstawione niżej zestawienie.

Jednostka	Liczba uczniów	liczba uczniów dożywianych	Rodzice	GOPS
SP Borzytuchom	209	199	144	55
SP Dąbrówka	72	47	27	20

SP Niedarzyno	90	90	62	28
Przedszkole	77	77	65	12
Szkoły poza terenem gminy Borzytuchom				15
Razem:	448	413	298	130

Łącznie na pomoc niefinansową w formie opłacenia kosztów posiłków w szkołach i przedszkolu została wydatkowana w 2018 r. kwota 38.306,00 zł. Udzielono również pomocy finansowej w formie zasiłku celowego na zakup żywności lub posiłku, łącznie dla 152 osób na łączną kwotę 31.788,00 zł.

3. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020

W roku 2018 został zatrudniony asystent rodziny na umowę zlecenie przez okres 12 miesięcy w wymiarze 0,5 etatu. Wydatki na wynagrodzenia asystenta w roku 2018 wraz z pochodnymi przedstawiają się następująco:

<i>Wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi</i>	<i>14 881</i>
Finansowanie z budżetu gminy	10 227
Finansowanie z innych źródeł	4 654

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzytuchomiu ubiegał się o środki na zatrudnienie asystenta rodziny w ramach Programu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018 - **asystent rodziny**”. Zgodnie z umową GOPS otrzymał kwotę 4 654,00 zł na realizację tego zadania.

Współpraca z asystentem w roku 2018 przedstawia się następująco:

<i>Rodzaj wsparcia</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba dzieci w rodzinie</i>
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny	6	20
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył pracę *	3	8

** W przypadku dwóch rodzin asystent zakończył pracę ze względu na osiągnięcie celów. Jedna rodzina zmieniła miejsce zamieszkania.*

Zgodnie z art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, współfinansuje pobyt tego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka. Koszty

poniesione przez gminę z tytułu pobytu dziecka w pieczy zastępczej w roku 2018 wyniosły 4.079,00 zł.

4. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018

W celu realizowania ww. programu Wójt Gminy powołał Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w skład której wchodzi 7 członków.

Źródłem finansowania są środki pozyskane z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W roku 2018 łącznie wydatkowano 18.599,59 zł., z czego na działania związane ze zwalczaniem narkomanii wydano kwotę 3.594,91 zł. Natomiast na działania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi wydano kwotę 15.004,68 zł.

W roku 2018 złożono 30 wniosków w ramach działalności profilaktycznej, z czego zrealizowano w całości bądź częściowo 20 projektów na łączną kwotę 14.283,92 zł. Natomiast pozostałe wydatki kształtują się następująco:

- wynagrodzenia za posiedzenia komisji - 1.260,00 zł,
- usługi psychologiczne w ramach punktu konsultacyjnego - 2.200,00 zł,
- szkolenia członków komisji - 416,67 zł,
- materiały profilaktyczne - 399,00 zł,
- opłata sądowa dotycząca złożonego wniosku - 40,00 zł.

W ramach realizacji programu w 2018 roku komisja objęła swoim działaniem 10 osób z problemami alkoholowymi. Ponadto komisja :

- wyznaczyła 13 terminów spotkań z osobami nadużywającymi alkohol w celu ustalenia przyczyn zaistniałej sytuacji oraz przeprowadzenia rozmów aktywizujących,
- skierowała do Sądu Rejonowego w Bytowie 1 wniosek o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- udzieliła 25 porad psychologa, z czego skorzystało 8 osób.

Działania komisji przynoszą wymierne efekty, czego potwierdzeniem jest fakt, że jedna osoba jest w trakcie terapii w Poradni Zdrowia Psychicznego Bytowie, jedna osoba odbyła leczenie odwykowe w Zakładzie Leczenia Uzależnień w Żukówku, zaś sprawy trzech osób zostały zakończone ze względu na brak przesłanek do dalszej kontynuacji.

5. Roczny Program Współpracy Gminy Borzytuchom z Organizacjami Pozarządowymi

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w 2018r. oparta była na Rocznym Programie Współpracy Gminy Borzytuchom z organizacjami

pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2018.

Projekt programu był przedmiotem konsultacji z organizacjami pozarządowymi, które mogły do niego składać opinie i uwagi. Żadna z organizacji nie wniosła uwag.

Współpraca gminy Borzytuchom z organizacjami pozarządowymi polegała na zlecaniu zadań publicznych, realizowanych następnie przez organizacje oraz wspieranie poprzez udzielanie dotacji. Zlecenie zadań odbywało się w formie konkursów ofert ogłaszanych w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U.2018. 450 j.t.).

W 2018r. na realizację zadań publicznych objętych programem wydatkowano kwotę **64.000,00 zł.**

Ogłoszono 2 otwarte konkursy ofert na wykonanie zadań objętych Programem. Na pierwszy konkurs wpłynęły 4 oferty, na drugi 1 oferta.

Dotację na zrealizowanie zadania publicznego otrzymały:

1) w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu:

- a) Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „JUTRZENKA” z siedzibą w Borzytuchomiu ul. Słoneczna 2 na prowadzenie działalności szkoleniowej, zajęć sportowych oraz uczestniczenie w rozgrywkach i zawodach sportowych - dotacja w wysokości 4.000,00 zł.,
- b) Klub Sportowy „VICTORIA” Dąbrówka z siedzibą w Dąbrówce 39A na upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w dyscyplinie piłka nożna - dotacja w kwocie 9.000,00 zł.,
- c) Klub Sportowy „ZAWISZA” Borzytuchom z siedzibą w Borzytuchomiu, ul. Czterdziestolecia 2 na upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez prowadzenie rozgrywek piłkarskich organizowanych przez Pomorski ZPN - dotacja w kwocie 20.000, 00 zł.,
- d) ULKS „Talex – Borysław” z siedzibą w Borzytuchomiu, ul. Szkolna 1 na szkolenie i współzawodnictwo w sporcie dzieci i młodzieży na szczeblu regionalnym i ogólnopolskim w lekkiej atletyce w klubie Talex- Borysław Borzytuchom - dotacja w wysokości 22.000,00 zł.

2) w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu (drugi konkurs):

- a) Klub Sportowy „ZAWISZA” Borzytuchom z siedzibą w Borzytuchomiu, ul. Czterdziestolecia 2 na upowszechnianie sportu poprzez rywalizację sportową w rozgrywkach piłkarskich - dotacja w kwocie 9.000, 00 zł.

Z realizacji zadań organizacje złożyły, zgodnie z zapisami umów, sprawozdania końcowe. Wszystkie zadania zostały zrealizowane zgodnie ze złożonymi ofertami.

Celem umożliwienia realizacji w/w zadań gmina Borzytuchom udostępniła organizacjom nieodpłatnie obiekty sportowe. Współpraca gminy Borzytuchom z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego odbywała się na zasadach suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności

6. Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Borzytuchom Na Lata 2019-2023.

Nieruchomościami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy gospodaruje wójt przy pomocy pracowników merytorycznych urzędu.

Prowadzone w roku 2018 działania związane z zarządzaniem zasobem gminy obejmowało w szczególności;

- zapewnienie najemcom lokali podstawowych warunków mieszkaniowych,
- przeprowadzanie remontów i konserwacji urządzeń,
- zawieranie umów najmu, pobieranie czynszu i opłat.

Aktualnie w zasobie mieszkaniowym gminy znajduje się 20 lokali mieszkalnych, w tym 10 lokali socjalnych.

Łączna powierzchnia wszystkich lokali mieszkalnych wynosi 957,58m² w tym powierzchnia lokali socjalnych to 442,37m².

W roku 2018 do zasobu gminy nie przyjęto żadnego dodatkowego lokalu mieszkalnego, natomiast z jednym najemcą lokalu socjalnego została rozwiązana umowa najmu.

Zarządzeniem, Wójt Gminy ustalił stawkę bazową czynszu za 1m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego na rok 2018 w wysokości 2,29 zł.

Ustaloną przez wójta stawkę bazową, obniżano stosownie do przyjętych rozwiązań w programie - do 50% jej wartości, w zależności od występowania czynników obniżających, takich jak: brak ciepłej wody, brak centralnego ogrzewania, brak łazienki i WC, brak instalacji wodno-kanalizacyjnej, lokalizacji (niski parter, poddasze, inna miejscowość niż Borzytuchom, zabudowa peryferyjna), wiek budynku.

Stawkę czynszu za lokale socjalne ustalono na poziomie 0,64 zł. za 1m² powierzchni lokalu, czyli połowy stawki najniższego czynszu, obowiązującego w gminnym zasobie nieruchomości.

7. Program Opieki Nad Zwierzętami Bezdomnymi

Przyjęty uchwałą Nr XXVII/261/18 z dnia 27 marca 2018r. „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Borzytuchom w roku 2018” określił wójtowi sposób realizacji ww. zadania. Na realizację programu została zaplanowana kwota 5 000,00 zł.

Gmina była związana umową z Towarzystwem Opieki nad Zwierzętami, które prowadzi schronisko w Słupsku, celem zapewnienia miejsca opieki dla wszystkich bezdomnych psów z terenu gminy.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 nie stwierdzono przebywania na terenie gminy bezdomnego zwierzęcia, w związku z tym nie zostały poniesione żadne koszty na realizację zadania przewidzianego ustawą o ochronie zwierząt.

Pracownik urzędu przyjął kilka zgłoszeń o zagubionych, blakających się psach, jednak po sprawdzeniu wiarygodności zgłoszenia okazało się, że nie były to psy spełniające kryteria zwierząt bezdomnych.

Wójt uzyskał zgodę właściciela gospodarstwa w Borzytuchomiu, posiadającego budynki inwentarskie, na zapewnienie miejsca dla bezdomnych zwierząt gospodarskich, jeżeli zaistnieje taka potrzeba.

Gmina podpisała umowę z lekarzem weterynarii z Gabinetu Weterynarii w Borzytuchomiu celem zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych lub innych nagłych zdarzeń z udziałem zwierząt.

8. Program Gospodarki Niskoemisyjnej

Przyjęty uchwałą Rady Gminy Borzytuchom w dniu 10.11.2015 r. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Borzytuchom na lata 2015 – 2020 ma na celu przeprowadzenie analizy możliwych do realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych i nie inwestycyjnych, których wdrożenie będzie skutkowało zmianą dotychczasowej struktury stosowanych nośników energetycznych, a przy tym zmniejszeniem finalnego zużycia energii na terenie gminy. Konsekwencją przyjętych założeń jest stopniowe zmniejszanie emisji gazów cieplarnianych (CO₂) do atmosfery. Następuje to poprzez :

- poprawę jakości powietrza wskutek redukcji emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych związanych ze spalaniem paliw na terenie gminy,
- zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- redukcję poziomu zużytej energii finalnej na terenie gminy.

Powyższe cele zostają osiągnięte głównie dzięki realizacji następujących celów operacyjnych:

- rozwój planowania energetycznego w gminie,
- identyfikacja obszarów zagrożonych,
- rozwój systemu zarządzania energią i środowiskiem,
- optymalizacja działań związanych z produkcją i wykorzystaniem energii,
- utrzymanie tendencji wzrostowej wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych,
- podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa z zakresu ochrony środowiska,
- aktywizację lokalnej społeczności oraz poszczególnych uczestników lokalnego rynku energii w działania ograniczające emisję gazów cieplarnianych.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) jest niezbędnym dokumentem, umożliwiającym ubieganie się o przyznanie środków pomocowych z budżetu Unii Europejskiej perspektywie finansowej na lata 2014-2020.

Jednym z wpisanych działań do PGN jest zadanie inwestycyjne pn. „Mikroinstalacje odnawialnych źródeł energii”. Na bazie tego działania Gmina Borzytuchom złożyła w styczniu 2017 roku jako Lider Projektu wniosek o dofinansowanie pn. **„Inwestycja odnawialnych źródeł energii na terenie Gmin Borzytuchom, Czarna Dąbrówka i Tuchomie” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, w ramach Poddziałania 10.3.1 „Odnawialne źródła energii”**. Złożony wniosek został w 2018 roku pozytywnie rozpatrzony przez Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku czego efektem było podpisanie w dniu 28 września 2018 r. umowy o dofinansowanie projektu przez Wójta Gminy Borzytuchom z Samorządem Województwa Pomorskiego. W ramach projektu, Gmina Borzytuchom zamontuje infrastrukturę fotowoltaiczną na terenie oczyszczalni ścieków w Borzytuchomiu i stacji uzdatniania wody w Borzytuchomiu, a 160 beneficjentów z terenu gminy Borzytuchom różnego typu instalacje OZE tj. panele fotowoltaiczne, instalacje solarne, pompy ciepła i kotły na biomasę. Urządzenia wpłyną na ochronę przyrody i środowiska naturalnego.

Łącznie na terenie gminy Borzytuchom na posesjach należących do mieszkańców gminy zainstalowanych zostanie 191 instalacji OZE, w tym: 121 kolektorów słonecznych, 40 instalacji fotowoltaicznych, 19 kotłów na biomasę i 11 pomp ciepła.

V. Realizacja uchwał Rady Gminy

W roku 2018 Rada Gminy podjęła 90 uchwał, w tym zakresie:

- 1) gospodarki nieruchomościami – 34 uchwały dotyczące:
 - nieodpłatnego nabycia do zasobu (2 uchwały), nieruchomości położone w obrębie Niedarzyno i Krosnowo o łącznej powierzchni 0,0706 ha – uchwały są w trakcie realizacji,
 - zbycia (6 uchwał) – 3 uchwały zostały zrealizowane, 2 uchwały dotyczące nieruchomości w Jutrzence i w Borzytuchomiu są w trakcie realizacji, natomiast uchwała w sprawie zbycia działek w Chotkowie nie jest zrealizowana ze względu na konieczność dokonania rozbiórki istniejącego budynku hydroforni oraz ustanowienia służebności,
 - wydzierżawienia dotychczasowemu dzierżawcy (21 uchwał) – 20 uchwał zrealizowano poprzez zawarcie umów dzierżawy na łączną powierzchnię 4,9580 ha, natomiast nie zrealizowano 1 uchwały ze względu na rezygnację dotychczasowego dzierżawcy,
 - zaliczenia dróg o znaczeniu lokalnym do kategorii dróg gminnych oraz ustalenia ich przebiegu (3) – kategorią dróg gminnych zgodnie z podjętymi uchwałami objęto 9 działek o łącznej długości 2,24 km,
 - określenia przystanków autobusowych (2 uchwały) – wyznaczono miejsca, z których dzieci są dowożone do szkół,
- 2) budżetu gminy – 23 uchwały dotyczące:
 - uchwalenia budżetu gminy – uchwała zrealizowana zgodnie z przyjętym planem finansowym,
 - uchwalenia WPF – uchwała zrealizowana zgodnie z założoną prognozą,
 - zmian budżetu (7 uchwał) – wysokość dochodów i wydatków dostosowano do wartości określonych w uchwale,
 - zmian WPF (7 uchwał) – prognozowane wartości dostosowano do określonych w uchwale,
 - udzielenia pożyczki – uchwała nie zrealizowana, ponieważ wykonanie zadania inwestycyjnego przesunięto na następny rok,
 - pomocy rzeczowej Powiatowi Bytowskiemu (3 uchwały) – pomoc w wysokości ustalonej przez radę przekazano powiatowi,
 - określenia zasad i trybu udzielania dotacji na studnie wiercone – przyznano dotację jednemu wnioskodawcy w wysokości 8 tys. zł.,
 - rozpatrzenia sprawozdań finansowych i udzielenia absolutorium (2 uchwały) – uchwały przekazano do organu nadzoru,
- 3) gminnych programów – 6 uchwał dotyczących: wspierania rodziny,

dożywiania, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, opieki nad zwierzętami bezdomnymi, współpracy z organizacjami pozarządowymi, gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy – uchwały zrealizowane w sposób opisany w punkcie IV raportu,

4) organizacji pracy rady – 10 uchwał dotyczących:

- wyboru organów rady (7 uchwał) – radni pełnią swoje funkcje w radzie zgodnie z uchwałą,
- zasad wypłaty diet – wprowadzono do realizacji,
- uchwalenia statutu gminy – dostosowano procedury pracy rady do określonych w zmienionym statucie,
- określenia zasad wnoszenia inicjatyw obywatelskich – uchwała dostępna dla obywateli na stronie urzędowej w BIP,

5) podatków i opłat – 6 uchwał dotyczących:

- podatku od nieruchomości (2), rolnego, od środków transportowych – ustalone stawki przyjęto do określenia wymiaru podatku,
- opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego – dostosowano obowiązek wnoszenia opłat do osób zobowiązanych,
- opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi – przyjęto do obciążenia stawkę określoną w znowelizowanej uchwale,

5) pozostałych spraw – 11 uchwał dotyczących:

- maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych – na przyjęty łącznie limit 39 zezwoleń, wydano 17,
- odstępstw od zakazów spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych – zezwala się na spożywanie w miejscach określonych w uchwale,
- współdziałania przy realizacji zadań z zakresu doskonalenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli – podpisano porozumienie między gminą Borzytuchom i gminami powiatu bytowskiego oraz powiatem bytowskim,
- podziału gminy na okręgi wyborcze i obwody głosowania (2) – wdrożono wg granic okręgów i siedzib OKW określonych w uchwale,
- zmiany wynagrodzenia wójta (2) – dostosowano wynagrodzenie do znowelizowanej ustawy oraz ustalono na nową kadencję 2018 – 2023,
- rozpatrzenia skargi na działalność wójta – skarga uznana za bezzasadną,
- sprostowania omyłki graficznej – dokonano sprostowania,

- podwyższenia kryterium dochodowego w zakresie dożywiania oraz zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania (2) – uchwały zrealizowane w sposób opisany w punkcie IV raportu.

VI. Wykonanie Funduszu Sołeckiego

W roku 2018 wszystkie sołectwa gminy Borzytuchom realizowały zadania określone w złożonych przez sołectwa wnioskach na realizację przedsięwzięć służących rozwojowi ich sołectwa. W planie finansowym na wykonanie zadań w ramach funduszu sołeckiego przeznaczono 204.768,12 zł. Natomiast ostatecznie wydano kwotę 188.425,20 zł.

Szczegółowy podział wydatków z uwzględnieniem poszczególnych zadań realizowanych w ramach funduszu sołeckiego zawiera poniższa tabela.

Lp.	Nazwa zadania	Kwota przydzielona (zł.)	Kwota wykorzystana (zł.)
SOŁECTWO BORZYTUCHOM			
1.	Budowa chodnika	18.000,00	17.964,36
2.	Modernizacja wiaty	13.737,78	13.720,12
3.	Budowa oświetlenia ulicznego	14.000,00	13.997,00
SOŁECTWO CHOTKOWO			
1.	Modernizacja dróg	20.078,89	20.000,00
SOŁECTWO DĄBRÓWKA			
1.	Modernizacja dróg	12.505,00	12.500,00
2.	Budowa oświetlenia ulicznego	20.000,00	20.000,00
3.	Zakup wyposażenia na salę wiejską	1.000,00	744,16
4.	Modernizacja sali wiejskiej w Dąbrówce	4.000,00	3.912,60
SOŁECTWO STRUSZEWO			
1.	Wyrównanie dróg	7.722,99	7.600,00
2.	Budowa oświetlenia ulicznego	5.000,00	0,00
3.	Organizacja imprez	1.000,00	1.000,00
4.	Zakup namiotu	3.200,00	3.180,00

	plenerowego		
SOŁECTWO JUTRZENKA			
1.	Modernizacja dróg	20.000,00	20.000,00
2.	Utrzymanie sali wiejskiej	365,78	351,19
3.	Materiały do wiaty grillowej (na boisku sportowym)	2.000,00	1.752,10
SOŁECTWO KROSNOWO			
1.	Budowa oświetlenia ulicznego	16.386,60	16.300,00
2.	Zakup wyposażenia na sale wiejską	2.000,00	2.000,00
SOŁECTWO NIEDARZYNO			
1.	Zakup tablic ogłoszeniowych	3.000,00	2.703,54
2.	Zakup wyposażenia na sale wiejską	1.545,62	1.490,39
3.	Modernizacja sali wiejskiej	4.000,00	0,00
4.	Budowa ogrodzenia	13.500,00	7.722,84
SOŁECTWO OSIEKI			
1.	Wymiana barierek	5.000,00	4.981,50
2.	Budowa oświetlenia ulicznego	8.000,00	8.000,00
3.	Usługa elektryczna w sali wiejskiej	2.500,00	2.500,00
4.	Zakup wyposażenia na salę wiejską	225,46	80,00
5.	Budowa ogrodzenia	6.000,00	5.925,40
RAZEM	x	204 768,12	188.425,20

Zgodnie z ustawą o funduszu sołeckim gminie przysługuje zwrot z budżetu państwa części wydatków wykonanych w ramach funduszu

sołeckiego. Taki zwrot w roku 2018 otrzymała gmina od Wojewody Pomorskiego w formie dotacji w wysokości 29.842,00 zł. co stanowiło 14,283% jego wydatków.

VII. Oświata gminna

Dzieci z terenu gminy realizowały obowiązek szkolny w Szkołach Podstawowych w Borzytuchomiu z filią w Dąbrówce, w Niedarzynie oraz w wygaszanym Gimnazjum w Borzytuchomiu. Zgodnie z danymi wykorzystywanymi do naliczania subwencji oświatowej, łącznie do szkół uczęszczało 295 dzieci. W roku 2017 uczęszczało 274 dzieci. Jest to w porównaniu do roku poprzedniego o 21 dzieci więcej (dane z metryczki subwencji na 2017 i 2018r.). Natomiast obowiązek przygotowania przedszkolnego dzieci realizowały w Przedszkolu Samorządowym w Borzytuchomiu oraz dwóch oddziałach przyszkolnych w Niedarzynie i Dąbrówce. Łącznie przygotowaniem przedszkolnym objętych było 39 dzieci. Natomiast w roku 2017 – 34 dzieci. Liczba ta w porównaniu do roku 2017 zwiększyła się o 5 (dane z metryczki na 2017 i 2018r.).

Wychowaniem przedszkolnym od 01.09.2018r. objętych było 104 dzieci w wieku 3-5 lat w 7 oddziałach, w tym pięć oddziałów w Przedszkolu Samorządowym w Borzytuchomiu oraz po jednym w Szkołach Podstawowych w Niedarzynie i filii w Dąbrówce na liczbę miejsc 120. Rodzice ponoszą koszty nauczania, wychowania i opiekę w przekraczającym 5-cio godzinne minimum programowym w kwocie 1 zł za każdą godzinę zajęć oraz za wyżywienie (jedynie tzw. wkład do kotła). Wpływy z opłat za korzystanie z dodatkowego wychowania przedszkolnego wyniosły 13 166 zł, wpływy z opłat za korzystanie z wyżywienia wyniosły 70 324 zł (dane z SIO).

Efektom sprawdzenia uzyskanej w szkole wiedzy jest uzyskany wynik egzaminu gimnazjalnego organizowanego na zakończenie gimnazjum. Uzyskany wynik Gimnazjum w Borzytuchomiu w roku 2018 jest znacznie niższy od średnich wyników uzyskanych w powiecie, województwie i kraju.

Szczegółowy wynik uzyskany z egzaminu gimnazjalnego w roku 2018 wg poszczególnych części przedstawia poniższa tabela.

	Wynik średni w % dla:			
	gminy Borzytuchom	powiatu Bytowskiego	województwa Pomorskiego	kraju
Część humanistyczna z zakresu języka polskiego	58	65	67	68

Część humanistyczna z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie	51	56	58	59
Część matematyczno-przyrodnicza z zakresu matematyki	45	49	52	52
Część matematyczno-przyrodnicza z zakresu przedmiotów przyrodniczych	48	52	55	56
Język angielski na poziomie podstawowym	59	59	64	68
Język angielski na poziomie rozszerzonym	45	42	48	52
Język niemiecki na poziomie podstawowym	40	49	77	61

Uczniom z rodzin uboższych spełniających kryterium dochodowe były przyznawane stypendia szkolne. W okresie styczeń – czerwiec takie stypendium przyznano 81 uczniom, a w okresie wrzesień – grudzień 62 uczniom na łączną kwotę 37 060 zł, w tym udział środków własnych gminy wyniósł 7 994 zł.

VIII. Zagospodarowanie przestrzenne

Gmina Borzytuchom posiada Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Borzytuchom, uchwalone uchwałą Rady Gminy Borzytuchom Nr XXIV/111/01 z dnia 30.04.2001r., zmienione uchwałą Rady Gminy Borzytuchom Nr XXX/196/10 z dnia 22 czerwca 2010r., uchwałą Rady Gminy Borzytuchom Nr VII/63/15 z dnia 29 września 2015r. oraz uchwałą Rady Gminy Borzytuchom Nr XXIV/227/17 z dnia 31 października 2017 r.

Studium jest materiałem pomocniczym, stanowiącym źródło informacji podczas wykonywania prac planistycznych przez Wójta. Na terenie gminy obowiązuje 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego tj.:

1. Zmiana miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Borzytuchom dotycząca trasy gazociągu w/c Bytów-Słupsk.
2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy na cele działalności produkcyjno-usługowej oraz przemysłowej, w miejscowości Dąbrówka.
3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy

mieszkalno-usługowej w miejscowości Borzytuchom, działka nr 142/5.

4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Struszewo gmina Borzytuchom”, dla terenu zabudowy produkcyjnej, działka nr 196.

5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w obrębie geodezyjnym Niedarzyno” – obszar zabudowy mieszkaniowej.

6. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w miejscowości Borzytuchom – obszar zabudowy produkcyjnej, działki nr: 253, 252, 251, 250, 250/1, 250/2, 249, 248, 245, 248/1.

Zmiany przeznaczenia gruntów dokonuje się w gminie także na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Takich decyzji wydano w 2018 roku 185.

IX. Inwestycje gminne

Wykonane Inwestycje 2018 roku:

1. Budowa ścieżek pieszo-rowerowych i rowerowych w formule „zaprojektuj i wybuduj” w ramach projektu pn. **„Zrównoważone, edukacyjne i turystyczne udostępnienie unikatowych w skali kraju jezior lobeliowych na terenie gminy Borzytuchom”** współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Zakładany koszt całej inwestycji realizowanej w latach 2016 – 2019 wyniesie 1.393.694, 79 zł., w tym dofinansowanie w kwocie 870.382, 36 zł. Na wykonanie części zadania inwestycyjnego wydano w 2018 roku kwotę 554.242,29 zł. Do wykonania w 2019 r. pozostała część inwestycji o wartości 790 812,00 zł.

Wykaz pozostałych zadań inwestycyjnych (z wyłączeniem funduszu sołeckiego) zrealizowanych w 2018 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Nazwa inwestycji / Nazwa projektu	Koszt wykonania zadania (zł.)	Inwestycja została zakończona (TAK/NIE)
	Projekty sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	4.779,19	NIE
	Wykonanie projektu budowlanego sieci wodociągowej rozdzielczej w Niedarzynie	2.800,00	TAK

Wykonanie sieci wodociągowej rozdzielczej w msc. Niedarzyno	13.532,46	TAK
Projekty sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (ul. Słowackiego w Borzytuchomiu)	2.000,00	NIE
Projekty sieci kanalizacji deszczowej na ul. Chrobrego i na ul. Szkolnej w Borzytuchomiu	6.200,00	NIE
Projekt sieci kanalizacji wodociągowej na ul. Elizy Orzeszkowej w Borzytuchomiu	3.200,00	TAK
Projekty sieci wodociągowej rozdzielczej w gm. Borzytuchom	3.700,00	TAK
Przebudowa drogi w msc. Jutrzenka	2.952, 00	NIE
Remont sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej w pasie dróg gminnych	45.300,00	TAK
Modernizacja dróg w Jutrzence	19.903,90	TAK
Modernizacja dróg w Chotkowie	19.999,99	TAK
Modernizacja drogi w msc. Borzytuchom	20.000,00	TAK
Wykupy nieruchomości (działka w Chotkowie)	40.498,40	TAK
Utwardzenie terenu przy Urzędzie Gminy w Borzytuchomiu	37.149,41	TAK

Budowa ogrodzenia cmentarza w msc. Dąbrówka	9.999,99	TAK
Modernizacja budynku Urzędu Gminy w Borzytuchomiu	3.598,98	TAK
Budowa systemu powiadamiania i alarmowania ludności oraz zintegrowanej łączności w powiecie bytowskim w warunkach zagrożenia, w szczególności powodziowego	144.198, 17	NIE
Budowa systemu powiadamiania i alarmowania ludności oraz zintegrowanej łączności w powiecie bytowskim w warunkach zagrożenia, w szczególności powodziowego	25.446, 73	NIE
Budowa oświetlenia ulicznego	29.998,97	TAK
Budowa budynku gospodarczego na boisku w Borzytuchomiu	5.900,00	NIE
Budowa studni wierconej (dotacja dla mieszkańca gminy)	8.000,00	TAK
Przebudowa wiaduktu wraz z dojazdami drogi powiatowej (dotacja dla Starostwa Powiatowego)	425.000,00	TAK
Projekt oświetlenia iluminacyjnego budynku ZS w Borzytuchomiu	1.845,00	TAK
Modernizacja Szkoły Filialnej w Dąbrówce	138.858,78	TAK
Zakup busa dla ZS w Borzytuchomiu	43.264,79	TAK

X. Promocja gminy

W roku 2018 na działalność promocyjną gminy wydano kwotę 5.548,60 zł.,

z czego na poszczególne działania wydatkowano:

- wykonanie kalendarza trójdzielnego – 500,00 zł.
- spoty promocyjno-reklamowe w prasie – 2.238,60 zł.
- promocja Biegu Niepodległości na stronach internetowych – 600,00 zł.
- zakup gadżetów promocyjnych – 2.210,00 zł.

Do szeroko pojętej działalności promującej gminę można również zaliczyć przyjęty przez Radę Gminy system przyznawania nagród dla osób osiągających wysokie wyniki sportowe. Takich nagród w roku 2018 przyznano 16 na łączną kwotę 5.300,00 zł., w tym:

- jedna nagroda I stopnia w wysokości 1.100,00 zł.
- cztery nagrody II stopnia w wysokości 500,00 zł.
- jedenaście nagród III stopnia w wysokości 200,00 zł.

XI. Zapewnienie bezpieczeństwa w gminie

W celu zapewnienia mieszkańcom gminy bezpiecznych warunków do zamieszkiwania i przebywania na terenie gminy, wójt jest zobowiązany do podejmowania natychmiastowych, zdecydowanych działań w sytuacjach zagrożenia. Działania takie są podejmowane w oparciu o funkcjonujące na terenie gminy jednostki ochotniczej straży pożarnej, a w razie większego zagrożenia również przy pomocy jednostek zewnętrznych.

W gminie założono 5 jednostek OSP w: Borzytuchomiu, Chotkowie, Dąbrówce, Krosnowie i Niedarzynie . Jednostki z Borzytuchom oraz Niedarzyną są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego. Każda jednostka OSP jest wyposażona w samochód oraz niezbędny sprzęt ratowniczo-gaśniczy. Za każdy udział w akcji ratowniczo-gaśniczej bądź w szkoleniu, strażacy otrzymują ekwiwalent w wysokości ustalonej uchwałą Rady Gminy.

Najprężniej działającą jednostką jest OSP Borzytuchom, która posiada dwa wozy bojowe i zrzesza 45 członków zwyczajnych z czego 32 osoby to strażacy czynnie biorący udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych. Prezesem jednostki jest Jacek Staubach. W 2018 r. jednostka OSP Borzytuchom wyjeżdżała do 13 pożarów, 47 miejscowych zagrożeń oraz odbyła 20 wyjazdów gospodarczych.

Wydatki poniesione na utrzymanie jednostki OSP Borzytuchom w 2018 r. utrzymywały się w granicach 35.000,00 zł w tym 12.000,00 zł dotacji na

utrzymanie i eksploatację samochodu ratowniczo gaśniczego marki Mercedes. Ponadto jednostka w 2018 r. została wyposażona z funduszy gminnych w defibrylator, specjalistyczne rękawice, tarcze do piły do stali i betonu, zestaw bezpieczeństwa tj. szelki do pracy na wysokości. Ponadto znaczna kwota została przeznaczona na niezbędne i terminowe wykonanie przeglądów i konserwacji aparatów powietrznych, butli powietrznych, narzędzi hydraulicznych oraz masek powietrznych.

Za udział w akcjach ratowniczych i szkoleniach z budżetu gminy wypłacono strażakom tej jednostki w roku 2018 ekwiwalent w łącznej wysokości 22.224,94 zł.

Drugą jednostką pod względem swojej działalności jest OSP Niedarzyno, która zrzesza 30 członków zwyczajnych w tym 22 czynnych strażaków. Prezesem jest Henryk Talewski, pełni on również funkcję Komendanta Gminnego. W 2018 r. jednostka OSP Niedarzyno wyjeżdżała do 3 pożarów, 24 miejscowych zagrożeń oraz miała 4 wyjazdy gospodarcze.

Wydatki poniesione na utrzymanie jednostki OSP Niedarzyno w 2018 r. utrzymywały się w granicach 8.000,00 zł. Jednostka OSP Niedarzyno w 2018 r. została wyposażona między innymi w 2 mundury koszarowe i buty strażackie, mundur strażacki, tarcze do piły, zestaw do bezpieczeństwa tj. szelki do pracy na wysokości. Dodatkowo zostały przeprowadzone niezbędne i terminowe przeglądy masek powietrznych oraz aparatów powietrznych. Ponadto jednostka otrzymała zestaw narzędzi hydraulicznych o wartości ponad 47.000,00 zł sfinansowany w 99% przez Fundusz Ministerstwa Sprawiedliwości. Wypłacony ekwiwalent za udział w akcjach ratowniczych i szkoleniach wyniósł łącznie w 2018 r. 9.979,18 zł.

Kolejną jednostką funkcjonującą na terenie naszej Gminy jest OSP Dąbrówka, która zrzesza 30 członków zwyczajnych w tym 12 czynnych strażaków. Prezesem jednostki jest Henryk Kędziora. OSP Dąbrówka w 2018 r. została wyposażona w nowy akumulator do samochodu marki Renault.

Wydatki poniesione na utrzymanie jednostki utrzymywały się w granicach 2.000,00 zł. Jednostka w 2018 r. wyjeżdżała do 1 pożaru i 2 miejscowych zagrożeń. Wypłacono strażakom tej jednostki ekwiwalent za udział w akcjach ratowniczo gaśniczych w wysokości 605,16 zł.

Kolejną jednostką jest OSP Krosnowo, która zrzesza 23 członków zwykłych, w tym 15 czynnych strażaków. Prezesem jednostki jest Radosław Czapla. OSP Krosnowo w 2018 r. dokonało niewielkiego remontu remizy.

Wydatki poniesione na utrzymanie jednostki OSP Krosnowo w 2018 r. utrzymywały się w granicach 1.500,00 zł. Jednostka brała udział w jednym działaniu ratowniczym tj. poszukiwania osoby zaginionej. Ekwiwalent za udział w akcji wyniósł łącznie 1.656,96 zł.

Piątą jednostką OSP funkcjonującą na terenie gminy jest OSP Chotkowo, która zrzesza 23 członków zwykłych w tym 8 czynnych strażaków. Prezesem jednostki jest Janusz Gawdzik. OSP Chotkowo w 2018 r. zostało wyposażone w nowy akumulator do samochodu marki DAF.

Wydatki poniesione na utrzymanie jednostki w 2018 r. utrzymywały się w granicach 1.000,00 zł. Jednostka brała udział w 1 pożarze. Ekwiwalent za udział w akcji ratowniczej wyniósł łącznie 1.034,94 zł.